

PIŠE
**TOMISLAV
 ČADEŽ**

Varaždinski HNK dao je, za malo kazalište, raskošnu produkciju: "Čini barona Tamburlana" svojevrsan su kostimiran povijesni pseudospektakl, koji oživljuje hrvatsku svakodnevicu nakon što je odlaskom sedamnaestoga stoljeća minula neposredna opasnost od Turaka, pa su se viši slojevi posvetili nazdravičarskom i pokondirenom životnom stilu. Nije tako, dakako, bilo jedino u nas, ali sirotinja uvijek više zine ako joj se pruži prilika, pa su tako naši sitni plemići bili

Čini barona Tamburlana" kajkavska je adaptacija Molièreove komedije "Građanin plemić", djelo nepoznatog autora, koje je dramaturg i redatelj Krešimir Dolenčić radikalno pročistio, da ne kažem skratio

još naivniji i častohlepniji nego njihovi zapadni kolege, a koje su u književnosti stoljeće ili dva ranije ovjekovječili primjerice Cervantes i Molière.

"Čini barona Tamburlana" kajkavska je adaptacija Molièreove komedije "Građanin plemić", djelo nepoznatog autora, koje je dramaturg i redatelj Krešimir Dolenčić radikalno pročistio (da ne kažem skratio) pa smo dobili stominutnu živu radnju, diskretno prevedenu u suvremenost s nekoliko upadica i gegova.

NASMIJAVANJE PUBLIKE Kazalište ne podnosi jalovost te intelektualiziranje, pa ako je komedija, ona prije svega mora nasmijavati publiku. Ovdje smijeh ne jenjava, a glavni njegov "proizvođač" jest Vid Balog u naslovnoj ulozi Starog barona Tamburlana. Balog je smiješan čim se pojavi. Gledao sam nedavno u Parizu nekoliko vrhunskih produkcija Molièrea, i Vid Balog upravo je na toj razini. On je dakle uvjerljiv, nadmoćan, razigran, smiješan, dirljiv, tužan - smjesta. Glumi da-

HNK VARAŽDIN Čini barona Tamburlana

Raskošna produkcija za malo kazalište i vrlo životna radnja

Vid Balog je uvjerljiv, nadmoćan, razigran, smiješan, dirljiv, tužan. Barbara Rocco je u ulozi Miške, baronova sluge

kle već pomalo ostarjela, ne uvijek bistra plemića, koji ne zna kuda će sa sobom i kojega ljubav prema samome sebi tjera u potpunu deluziju, pa troši naveliko i glupira se, a sve vođen brižnom pohleptom svojega fiškala Vrtirepa. On je samome sebi država koju će odvesti u bankrot zaduživanjem za gluposti. Bolje poveznice s nama danas, i našom državom, dakle nema.

A Vid Balog jest autentičan i smiješan smjesta zato što je uglavljen ne samo u uložni nego i u jeziku. Suvereno i nezaboravno, rekao bih, demonstrira ljepotu, melodioznost i bogatstvo kajkavskoga jezika. Taj jezik, a svaki ga kajkavac danas gotovo posve razumije, sofisticiraniji je, iskričaviji, razvedeniji, od ovoga štokavskog narječja koje smo prihvatili za je-

zični standard u situaciji kad su njime govorili jedino nepismeni seljaci. Tu nesretnu štokavštinu, siromašnu i primitivnu, gradimo i nadopunjavamo već gotovo dva stoljeća, a još nije dosegнула, rekao bih, jezičnu inteligenciju koliku ima kajkavski jezik.

MLADI GLUMCI Bilo kako bilo, u varaždinskom HNK osjeća se živost. Vesele mladi glumci u ovoj predstavi, a oni iskusniji još su bolji. Prije svega Barbara Rocco u ulozi Miške, baronova sluge, nemoćna da zaustavi njegovo ludilo. Denis Bosak igra Vrtirepa, fiškala, jezično oslobođena, ali nedostaje mu hrabrosti i snage da igra ne samo verbalno nego i fizički. Ognjen Milovanović kao Mladi baron Tamburlano simpatično fulava kajkavske naglaske, ni mu, štokavcu, za zamerit, ali lijepo je prihvatio ulogu i publika mu vjeruje. Odličan je Jakov Jozić kao Gašpar, dvorski nadstojnik, cio u gegu, napet mimo riječi, a uvjerljiv je i Robert Plemić kao Pravdomerič.

Predstavu raskošnom čine kostimi Tee Bašić Erceg, glazba Ivana Josipa Skendera, a kontrapunkti daje ogoljena, vašarski improvizirana scena Irene Kraljić. 5